

บทที่ 4

เทคโนโลยีการปลูกยางพารา

การนำเสนอบทนี้เป็นการนำเสนอเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรและปัญหาอุปสรรคในการปลูกยางพาราในพื้นที่อำเภอเชียงดาวและอำเภอฝาง ภายใต้โครงการศึกษาเทคโนโลยีการผลิตยางพาราของเกษตรกรในพื้นที่ปลูกยางใหม่ เทคโนโลยีการผลิตยางพาราที่ได้นำมาส่งเสริมให้เกษตรกรปฏิบัติ นั้น มีทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ด้านพันธุ์ ด้านการเตรียมพื้นที่ ด้านการจัดการระหว่างแถวปลูก ด้านการใส่ปุ๋ย ด้านการตัดแต่งกิ่งด้านการดูแลสวนยางช่วงแล้งด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดโรคระบาดและด้านการกรีดยาง ผลการศึกษามีดังนี้

4.1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

การสำรวจเกษตรกรตัวอย่างพบว่า มีเพศชายจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 เพศหญิงจำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 20 เนื่องจากการทำสวนยางพารานั้นเป็นงานที่ค่อนข้างหนัก ส่วนใหญ่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจึงมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27 อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 17 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 11 และมีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2 เกษตรกรมีอายุที่ต่ำสุดคือ 20 ปี มีอายุสูงสุดคือ 73 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 51 ปี

การศึกษาของเกษตรกรตัวอย่างพบว่า การศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9 มีการศึกษาระดับอนุปริญญาจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 และไม่ได้เรียนหนังสือจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	85	80
หญิง	21	20
อายุ		
20 - 30 ปี	3	2
31 - 40 ปี	12	11
41 - 50 ปี	28	27
51 - 60 ปี	45	43
มากกว่า 60 ปี	18	17
การศึกษา		
ประถมศึกษา	55	50
มัธยมศึกษา	31	30
อนุปริญญา	5	5
ปริญญาตรี	10	9
อื่นๆ	5	6

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

หมายเหตุ: จำนวนตัวอย่าง 106 ราย

ประสบการณ์การทำสวนยางพารา

การปลูกยางพาราของเกษตรกรได้เริ่มต้นปลูกใน พ.ศ.2541 โครงการยางพาราล้านไร่ ที่รัฐบาลเข้ามาสนับสนุนเกษตรกรในพื้นที่เกษตรกรต่างเข้าร่วมโครงการ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนกล้ายางพาราจากรัฐบาล เกษตรกรในพื้นที่ซึ่งไม่มีความเคยชินกับการปลูกยางพารา เพราะยางพาราเป็นพืชชนิดใหม่ ซึ่งแตกต่างจากพืชชนิดอื่นๆที่เกษตรกรมีประสบการณ์ด้านการปลูกมาก่อนสำหรับพื้นที่ที่ศึกษานี้มีเกษตรกรจากภาคใต้ซึ่งย้ายมาอยู่ในพื้นที่และได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่เข้าไปปรึกษาและเรียนรู้อย่างใกล้ชิด ผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำสวนยางพารา 6 -10 ปีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 62

รองลงมา มีประสบการณ์ระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 34 และเกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา มีประสบการณ์ 11-15 ปี 16-20 ปี และมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารามากที่สุด 6-10 ปี เนื่องมาจากการดำเนินการขยายพื้นที่การปลูกยางพาราของเกษตรกร จากภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาสู่พื้นที่เปิดอย่างใหม่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือและการดำเนินการที่ส่งเสริมปลูกยางพาราล้านไร่ของรัฐบาลที่ดำเนินการโครงการมาในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีประสบการณ์สูงสุดคือ 40 ปีโดยมีประสบการณ์เฉลี่ย 6 ปี (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ประสบการณ์การทำสวนยางพาราของเกษตรกร

ประสบการณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5 ปี	37	34
6-10 ปี	66	63
11-15 ปี	1	1
16-20 ปี	1	1
มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	1	1
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

แหล่งเงินทุนในการปลูกยางพารา

แหล่งเงินทุนในการปลูกยางพาราในพื้นที่ได้แก่สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางทุนส่วนตัว และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เกษตรกรได้รับแหล่งเงินทุนในการปลูกยางพาราจากทุนส่วนตัวเป็นหลักจำนวน 66 คนคิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมา คือใช้ทุนจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจำนวน 26 คนคิดเป็นร้อยละ 25 และใช้เงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์จำนวน 10 คนคิดเป็นร้อยละ 9 การศึกษาพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างไม่นิยมไปกู้เงินจากธนาคารเพื่อมาลงทุนในการปลูกยางพารา เพราะยังไม่แน่ใจในด้านผลผลิตว่าจะได้ผลหรือไม่ ส่วนใหญ่จึงใช้ทุนส่วนตัวเป็นหลัก เกษตรกรบางส่วนได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจากการเข้าร่วมโครงการตามนโยบายรัฐบาลและมีเพียงส่วนน้อย ที่เกษตรกรกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์มาลงทุนปลูกยางพารา (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 แหล่งเงินทุนในการปลูกยางพารา

แหล่งเงินทุนในการปลูกยางพารา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	26	25
ทุนส่วนตัว	70	66
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	10	9
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ,2556

รายได้ของเกษตรกร

ผลการสำรวจข้อมูลพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 10,001 - 50,000 บาท/ปี จำนวน 40 คนคิดเป็นร้อยละ 38รองลงมา คือ มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 100,001 - 500,000 บาท/ปีจำนวน 38 คนคิดเป็นร้อยละ 33 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 50,001 - 100,000 บาท/ปีจำนวน 22 คนคิดเป็น ร้อยละ 21 เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อปี มากกว่า 500,001 บาท/ปีจำนวน 7 คนเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยต่อปีต่ำกว่า 10,000 บาท /ปีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยที่ 10,001-50,000 บาท/ปี เนื่องมาจากเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่เป็นเกษตรกรรายย่อยดำเนินกิจกรรมการเกษตรและมีอาชีพรับจ้างทำการเกษตร(ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 รายได้ต่อปีของเกษตรกร

รายได้เฉลี่ยต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท /ปี	2	2
10,001 - 50,000 บาท/ปี	40	38
50,001 - 100,000 บาท/ปี	22	21
100,001 - 500,000 บาท/ปี	35	33
มากกว่า 500,001บาท/ปี	7	7
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ,2556

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่าย

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเครือข่ายเกษตรกรส่วนใหญ่จะเข้าร่วมกลุ่มของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยาง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับยางพาราโดยตรงจากการสำรวจพบว่าเกษตรกรร้อยละ 60 เป็นสมาชิกกลุ่มสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง รองลงมาเกษตรกรร้อยละ 17 เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เกษตรกรร้อยละ 3 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตรและร้อยละ 9 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 สมาชิกเครือข่ายของเกษตรกร

กลุ่มเครือข่าย	จำนวน	ร้อยละ
สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	74	60
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	18	17
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด	10	9
สหกรณ์การเกษตร	3	3
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

จำนวนแรงงาน

แรงงานครอบครัวที่ทำเป็นหลักส่วนใหญ่จะเป็นพ่อบ้านและแม่บ้าน ซึ่งการทำงานแบ่งเป็นการทำงานแบบเต็มเวลา และการทำงานบางเวลาเนื่องจากการจ้างแรงงานภายนอก อาทิ จ้างในด้านการตัดหญ้า การกรีดยางพาราจาก

ครัวเรือนที่ทำงานเต็มเวลาจำนวน 1 คนจำนวน 49 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา มีเกษตรกรที่ใช้แรงงานในครัวเรือนจำนวน 2 คนจำนวน 22 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 20 การใช้แรงงานในครัวเรือนไม่มีจำนวน 1 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 10 หมายความว่าแรงงานที่ใช้ในการทำสวนยางพาราเต็มเวลาส่วนใหญ่มีการใช้แรงงาน 1 คน เนื่องจากการทำสวนยางพาราในจังหวัดเชียงใหม่เป็นเกษตรกรรายย่อยแรงงานภายในครัวเรือนที่ทำงานบางเวลา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59 ไม่มีแรงงานภายในครัวเรือนที่ทำงานบางเวลารองลงมาคือ ร้อยละ 30 มีแรงงานภายในครัวเรือนที่ทำงานบางเวลาจำนวน 1 คน และร้อยละ 10 มีแรงงานภายในครัวเรือนที่ทำงานบางเวลาจำนวน 2 คน (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 จำนวนแรงงานทำงานเต็มเวลาและบางเวลา

จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน(คน)	ทำงานเต็มเวลา		ทำงานบางเวลา	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	49	46	32	30
2	22	20	11	10
ไม่มีแรงงาน	1	10	63	59
รวม	72	77	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

การใช้แรงงานภายนอกครัวเรือนในการทำสวนยางพาราของในด้านการปลูกและดูแลรักษาต้นยางพารา อาทิ การตัดหญ้า การใส่ปุ๋ย การกรีดยางพารา จำนวน 1-5 คนมากที่สุดจำนวน 92 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 87 รองลงมาใช้แรงงานที่นอกครัวเรือนจำนวน 6-10 คนจำนวน 8 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 8 มีการใช้แรงงานภายนอกครัวเรือนที่ 11-15 คน คิดเป็นร้อยละ 5 และมีการใช้แรงงานภายนอกครัวเรือนที่ 15 คนขึ้นไปจำนวน 1 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 1 การใช้แรงงานในสวนยางพาราใช้แรงงานภายนอกครัวเรือนการจ้างแรงงานทำสวนยางพาราส่วนใหญ่ดำเนินการจ้างแรงงานที่ 1-5 คนในการปฏิบัติดูแลสวนยางพารา

จ้างแรงงานแบบรายวัน

เกษตรกรที่มารับจ้างแบบรายวันจะว่างจากอาชีพหลักเช่นทำไร่ ทำนา ทำสวน จากการศึกษาข้อมูลพบว่า จำนวนแรงงานรายวันมีเฉลี่ย 26 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในช่วงเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 68 มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเดือนกันยายน ร้อยละ 32 และมีลักษณะงาน คือ การปลูก กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย (ตารางที่ 4.7)

จ้างแรงงานแบบจ้างเหมาเฉพาะงาน

เกษตรกรที่รับจ้างเหมาเฉพาะงานส่วนใหญ่จะไม่ได้ปลูกยางพาราแต่มีอาชีพรับจ้างทำงานด้านการเกษตรหลากหลายสาขาตั้งแต่การปลูกจนถึงการดูแลรักษา จากการศึกษาข้อมูลพบว่า จำนวนแรงงานจ้างเหมาเฉพาะมีเฉลี่ย 80 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในช่วงเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 86 มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเดือน กันยายน ร้อยละ 14 และมีลักษณะงาน คือ เตรียมดิน ปลูก ใส่ปุ๋ย และเกษตรกรที่มารับจ้างแบบรายวันส่วนใหญ่จะว่างจากอาชีพหลักเช่นทำไร่ ทำนา ทำสวน จากการศึกษาข้อมูลพบว่า จำนวนแรงงานรายวันมีเฉลี่ย 26 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในช่วงเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 68 มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเดือนกันยายน ร้อยละ 32 และมีลักษณะงาน คือการปลูก กำจัดวัชพืช

และใส่ปุ๋ย ส่วนเกษตรกรที่รับจ้างเหมาเฉพาะงานส่วนใหญ่จะไม่ได้ปลูกยางพาราแต่มีอาชีพรับจ้างทำงานด้านการเกษตรหลากหลายสาขาตั้งแต่การปลูกจนถึงการดูแลรักษา จากการศึกษาข้อมูลพบว่าจำนวนแรงงานจ้างเหมาเฉพาะมีเฉลี่ย 80 คน ซึ่งส่วนใหญ่ทำงานในช่วงเดือนพฤษภาคม ร้อยละ 86 มากที่สุด รองลงมาคือ ช่วงเดือน กันยายนร้อยละ 14 และมีลักษณะงาน คือ เตรียมดิน ปลูก ใส่ปุ๋ย และกำจัดวัชพืช (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แรงงานภายนอกครัวเรือน

จำนวนแรงงานภายนอกครัวเรือน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1-5	92	87
6-10	8	8
11-15	5	5
มากกว่า 15 คนขึ้นไป	1	1
ลักษณะการจ้างงาน		
แบบรายวัน	26	68
แบบจ้างเหมาเฉพาะงาน	80	86
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ,2556

สภาพการถือครองที่ดิน

เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีที่ดินเป็นของตนเองมีเพียงบางรายเท่านั้นที่ยังเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตรผลการสำรวจ พบว่าเกษตรกรจำนวน 100 คน มีที่ดินเป็นของตนเองคิดเป็นร้อยละ 95 และเกษตรกรที่เช่าที่ดินจำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 6 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 สภาพการถือครองที่ดิน

สภาพการถือครองที่ดิน	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าของ	100	95
เช่า	6	6
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ,2556

เนื้อที่ของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดิน

เนื้อที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินพบว่าเกษตรกรร้อยละ 50 ปลูกยางพารา 1-10 ไร่ รองลงมา คือ ร้อยละ 32 ปลูกยางพารา 11-20 ไร่ ร้อยละ 5 ปลูกยางพารา 21-30 ไร่ ร้อยละ 4 ปลูกยางพารา 31-40 ไร่ ร้อยละ 1 ปลูกยางพารา 41-50 ไร่ และร้อยละ 8 ปลูกยางพารามากกว่า 50 ไร่ขึ้นไป โดยเกษตรกรมีเนื้อที่ปลูกยางพาราค่าสุด 1 ไร่ สูงสุด 200 ไร่ และมีเนื้อที่เฉลี่ย 19 ไร่ เกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ในการปลูกยางพาราในพื้นที่ที่ศึกษา มีจำนวน 6 คนซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่มีพื้นที่เป็นของตัวเอง เกษตรกรที่เช่าที่ดินปลูกยางพารา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ดินขนาดพื้นที่ 1-5 ไร่ จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 67 เกษตรกรที่เช่าที่ดินปลูกยางพาราขนาดพื้นที่ 6-10 ไร่ จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 33.4 ปลูกยางพาราค่าสุด 1 ไร่ สูงสุด 9 ไร่ และมีเนื้อที่เฉลี่ย 5 ไร่ (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 เนื้อที่ปลูกยางพาราของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดินและเช่าที่ดิน

เนื้อที่ของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดิน (ไร่)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 -10	53	50
11-20	34	32
21-30	5	5
31-40	4	4
41-50	1	1
มากกว่า 50 ไร่ขึ้นไป	9	8
รวม	106	100
เนื้อที่ของเกษตรกรที่เช่าที่ดิน (ไร่)		
1 -5	4	66
6-10	2	33
รวม	6	100

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

จำนวนแปลงทั้งหมดที่ปลูกยางพารา

เกษตรกรที่ปลูกยางพาราในพื้นที่ มีจำนวนแปลงปลูกไม่มาก เท่ากับการปลูกพืชชนิดอื่นๆ เนื่องจากยางพาราเป็นพืชใหม่สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ ข้อมูลจำนวนแปลงทั้งหมดที่ปลูกยางพาราของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่ดำเนินการปลูกยางพาราที่มีจำนวนแปลงปลูก 1 แปลง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมา คือจำนวนแปลงปลูกยางพารา มีจำนวน 2 แปลง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9 เกษตรกรที่ปลูกยางพารา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ส่วนที่เหลือมีจำนวนแปลงไม่เกิน 5 แปลง เกษตรกรที่ปลูกยางส่วนใหญ่ปลูกยางพาราเพียง 1 แปลง เนื่องจากยังเป็นพืชชนิดใหม่ในพื้นที่ที่เกษตรกรยังไม่กล้าปลูกหลายแปลง เพราะยังไม่มีประสบการณ์ (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 จำนวนแปลงของเกษตรกรที่เป็นเจ้าของที่ดิน

จำนวนแปลง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	78	74
2	10	9
3	9	8
4	6	5
5	3	2
รวม	106	100

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

4.2 เทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร

การศึกษาเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรตัวอย่าง ทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพันธุ์ยาง ด้านการเตรียมพื้นที่ ด้านการใส่ปุ๋ย ด้านการตัดแต่งกิ่ง ด้านการใช้สารป้องกันเชื้อราหลังการตัดแต่งกิ่ง การกำจัดวัชพืชก่อนเข้าฤดูแล้ง การทาปูนขาวเมื่อต้นยางถูกไฟไหม้ การขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดโรคระบาด และด้านการกรีดยางพารา พบว่าเทคโนโลยีที่เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามมาก ได้แก่ ด้านการเตรียมพื้นที่ ด้านการใส่ปุ๋ย ด้านการตัดแต่งกิ่ง (ตารางที่ 4.11)

4.2.1 ด้านการเตรียมพื้นที่

การไถพื้นที่

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและกรมวิชาการเกษตรแนะนำการไถพลิก และไถพรวนอย่างน้อย 2 ครั้ง พร้อมทั้งเก็บตอไม้ เศษไม้และเศษวัชพืชออกให้หมดเพื่อปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับปลูกยาง การศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 78 ไม่ไถพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน 2 ครั้งตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากสภาพพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นเนินเขาส่วนร้อยละ 23 มีการไถพื้นที่จำนวน 2 ครั้งตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เนื่องจากพื้นที่เป็นที่ราบไม่เป็นอุปสรรคต่อการไถ

4.2.2 ด้านการใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นการใส่ปุ๋ยตามสูตรในอัตราที่สอดคล้องกับธาตุอาหารหลักทั้ง 3 ธาตุ (N-P-K) และนำตัวอย่างดินมาวิเคราะห์หาระดับธาตุอาหารหลักแต่ละธาตุว่าอยู่ในระดับใด จากนั้นก็ทำการผสมปุ๋ยจากแม่ปุ๋ย แล้วนำปุ๋ยผสมไปใช้ โดยอัตราการผสมและอัตราการใช้ปุ๋ยมาจากการกำหนดด้วยผลการทดลองปุ๋ยของสถาบันวิจัยยาง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการประหยัด ไม่ใส่ปุ๋ยเคมีลงไปดินมากเกินไปจนเกินความต้องการของต้นยางพาราและเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เกษตรกรลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยลงได้

การศึกษาพบว่าเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 90 ไม่ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เนื่องจากความยุ่งยากในการปฏิบัติและไม่มีความรู้ด้านการวิเคราะห์ดิน และมีเพียงเกษตรกรตัวอย่างเพียง 10.37 ที่พบว่ามีการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งเกษตรกรตัวอย่างในส่วนน้อยเห็นถึงความสำคัญในการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและไม่ถือเป็นการปฏิบัติที่ยุ่งยากอีกทั้งยังเป็นการลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยยางพาราได้อีกด้วย ข้อควรระวังในการเก็บตัวอย่างดินมาวิเคราะห์หาธาตุอาหารหลักดังกล่าว ต้องเก็บให้ถูกต้องตามหลักการเพื่อให้ตัวอย่างดินนั้นสามารถเป็นตัวแทนของดินทั้งแปลงได้มากที่สุด

4.2.3 การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

กรมวิชาการเกษตรแนะนำเรื่องการผสมปุ๋ยเคมีใช้เองของเกษตรกร เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ยหรือเป็นทางเลือกในการใส่ปุ๋ยเคมี หากเกษตรกรไม่สามารถหาสูตรปุ๋ยที่แนะนำในท้องตลาด

เกษตรกรสามารถใช้ปุ๋ยที่มีสูตรใกล้เคียง หรือผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง แม่ปุ๋ยที่นำมาใช้ในการผสมปุ๋ยเคมีได้แก่ปุ๋ย ไคแอมโมเนียมฟอสเฟต (18-46-0) ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) และปุ๋ยโพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) แสดงปริมาณแม่ปุ๋ยที่ใช้ในการผสมสูตรต่างๆ จำนวน 100 กิโลกรัม (ตาราง 4.12)

ตารางที่ 4.11 ปริมาณแม่ปุ๋ยและสารตัวเติม (กิโลกรัม)

สูตรปุ๋ย	ไคแอมโมเนียมฟอสเฟต 18-46-0	ยูเรีย 46-0-0	โพแทสเซียมคลอไรด์	สารตัวเติม ทราย/ดินร่วน
20-10-12	22	36	20	22
30-5-18	10	60	30	0

ที่มา: กรมวิชาการเกษตร, 2554

การศึกษาพบว่าเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่ผสมปุ๋ยใช้เองคิดเป็นร้อยละ 27 ส่วนเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างที่เหลือส่วนใหญ่เห็นว่าการผสมปุ๋ยใช้เองเป็นวิธีการที่ยุ่งยากไม่มีเวลาทำ และขาดความรู้เรื่องการผสมปุ๋ยใช้เองคิดเป็นร้อยละ 73 ทั้งนี้หากเกษตรกรในกลุ่มนี้ได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องการผสมปุ๋ยใช้เองและนำมาปฏิบัติได้เองนั้นจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการใส่ปุ๋ยขางพาราได้เป็นอย่างดี

4.2.4 การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

ปุ๋ยเคมีเป็นปัจจัยหลักในการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินที่จะช่วยให้ต้นยางเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูงอย่างสม่ำเสมอแต่เนื่องจากปัญหาความเสื่อมโทรมของดินปลูกยางทำให้ปุ๋ยอินทรีย์มีบทบาทมากขึ้นในการนำมาใช้ร่วมกับปุ๋ยเคมีแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินปรับปรุงบำรุงดินและเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยเคมีดังนั้นสถาบันวิจัยยางจึงได้ดำเนินงานวิจัยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีในสวนยางเพื่อศึกษาอัตราปุ๋ยที่เหมาะสมที่ช่วยให้ต้นยางเปิดกรีดได้เร็วขึ้นและเพิ่มผลผลิตยางได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มกับการลงทุนเกษตรกรตัวอย่างมีการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ร้อยละ 57 เนื่องจากเห็นถึงความสำคัญของการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ในด้านการเพิ่มอินทรีย์วัตถุลงในดินตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร ส่วนเกษตรกรร้อยละ 43 ไม่มีการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยเคมีเนื่องจากมีทุนน้อยและปุ๋ยเคมีมีราคาแพง

4.2.5 การตัดแต่งกิ่ง

สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางและกรมวิชาการเกษตรแนะนำวิธีการตัดแต่งกิ่งคือควรตัดในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน ตัดกิ่งแขนงให้ชิดลำต้นในระดับประมาณ 2 เมตรจากพื้นดิน ไม่นิยมต้นยางลงมาตัดแต่ง เพราะจะทำให้เปลือกแตกน้ำยางไหลหรือหักได้ หลักตัดแต่งกิ่ง

ควรใช้ปูนขาวหรือปูนแดงทาบริเวณแผลที่ตัดเพื่อป้องกันเชื้อราพบว่าเกษตรกรตัวอย่างมีการตัดแต่งกิ่งส่วนใหญ่ที่ระดับสูงกว่า 2 เมตร ร้อยละ 69 เนื่องจากหลังจากที่น้ำยางหมดสามารถขายไปอย่างพารา

ได้และมีการตัดแต่งกิ่งระยะที่ต่ำกว่า 2 เมตรร้อยละ 37 เนื่องจากเชื่อว่าการตัดแต่งกิ่งในระดับต่ำกว่า 2 เมตรจะให้น้ำยางมากและอายุต้นยางพาราอยู่ได้นานและการตัดก็ไม่ต้องลำบากมากเท่ากับระดับที่สูงกว่า 2 เมตร

4.2.6 การกำจัดวัชพืชก่อนการเข้าฤดูแล้ง

ในช่วงหน้าแล้งปัญหาไฟไหม้สวนยางเป็นปัญหาที่สำคัญมากของเกษตรกรด้วยเหตุนี้การทำแนวป้องกันไฟเอาไว้อรอบๆสวนยางและการกำจัดวัชพืชจึงมีความสำคัญ โดยขุดตากวัชพืชและเก็บเศษซากพืชและของวัชพืชออกให้หมดเป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร รอบบริเวณสวนสำหรับการจัดการในสวนให้กำจัด วัชพืชในบริเวณสวนยางออกให้หมด ก่อนเข้าหน้าแล้งเพราะการกำจัดวัชพืชในแถวข้างเท่ากับเป็นแนวป้องกันไฟ มิให้เกิดไฟลุกลามไปยังแถวอื่นๆ ในกรณีที่เกิดไฟลุกลามจากสวนข้างเคียง การศึกษาเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างพบว่า วัชพืชที่สำคัญในสวนยางพารา มี 4 ชนิด ได้แก่ หญ้าคา หญ้าขจรจบ หญ้าสาบแรงสาบกาและหญ้าสาบเสือเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57 มีการกำจัดวัชพืชก่อนเข้าฤดูแล้งโดยวิธีกลและใช้สารเคมีเกษตรกรตัวอย่างกำจัดวัชพืชโดยวิธีกล(การใช้เครื่องตัดหญ้า การฉาด การใช้แรงคน)คิดเป็นร้อยละ 48 และใช้สารเคมีในการฉีดพ่นคิดเป็นร้อยละ 50 สารเคมีที่ใช้ได้แก่ไกล โฟเซทการกำจัดวัชพืชส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานภายนอก

4.2.7 การขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดการระบาดของโรคและแมลง

ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเขตปลูกยางใหม่ของประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่มีฝนตกน้อยเฉลี่ยประมาณ 1,060 มิลลิเมตรต่อปี มีปัญหาการระบาดของโรคและแมลงน้อยมาก การศึกษาเกษตรกรตัวอย่างพบว่าเกษตรกรขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดการระบาดของโรคและแมลงร้อยละ 50 ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงดังกล่าว ส่วนเกษตรกรร้อยละ 50 ไม่ได้ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ เนื่องจากคิดว่าปัญหาดังกล่าวไม่ได้รุนแรง ประกอบกับมีพื้นที่ห่างไกลการเดินทางลำบาก การศึกษาพบว่าโรคและแมลงที่เกษตรกรพบได้แก่ โรคราแป้ง โรคใบร่วงและฝักเน่า โรคใบจุดก้างปลา และโรคกาขาว กรมวิชาการเกษตรแนะนำในเรื่องการป้องกันกำจัด โรคราแป้ง โดยการปลูกพันธุ์ต้านทาน โรคและการใช้สารป้องกันกำจัดโรคได้แก่เบนโนมิลอัตราการใช้ 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โรคกรากเน่าและฝักเน่า ป้องกันโดยวิธี การปลูกยางพันธุ์ต้านทานโรค การตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียนเพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรค และการป้องกันกำจัดโดยใช้สารป้องกันกำจัดโรคได้แก่ เมทาแลกซิล 35 เอสดี และ

ฟอสฟอรัส-อะลูมิเนียม อย่างละ 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โรคนิวโรคทั้งปวงป้องกันรักษาโดยการปลูก
 ยางพันธุ์ต้านทานโรค การตัดแต่งกิ่งและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียนเพื่อลดความชื้นและความ
 รุนแรงของโรค ไม่ควรปลูกยาง ถั่วเหลืองและมะละกอ ในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคเนื่องจากเป็นพืช
 อาศัยของโรค และวิธีการใช้สารป้องกันกำจัดได้แก่ ไตรคิมอร์ฟ อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร
 และเบนโนมิลอัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ส่วนโรครากขาวป้องกันรักษาโดยการพื้นที่ที่มีการระบาด
 ของโรคไม่ควรปลูกพริกขี้หนูมะเขือเปราะ มันเทศ มันสำปะหลัง น้อยหน่า ลองกอง สะตอ จำปาตะ
 สะเดาเทียม ทั้ง และทุเรียน เพราะเป็นพืชอาศัยของโรค และการขุดคูล้อมต้นยางที่เป็นโรคไม่ให้ราก
 ยางที่เป็นโรคสัมผัสกับรากที่ไม่เป็นโรคและวิธีสุดท้ายที่แนะนำคือการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด
 ได้แก่ ไซโปรโคนาโซล (ร้อยละ 10 เอสแอล) ในอัตรา 100-200 มิลลิลิตรต่อน้ำ 2 ลิตร

ตารางที่ 4.12 เทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร

เทคโนโลยี	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านพันธุ์ยาง	104	98	2	2
2. ด้านการเตรียมพื้นที่				
- การไถพื้นที่	24	23	82	77
- การกำหนดระยะปลูก	106	100	-	-
- การกำหนดขนาดหลุม	96	91	10	9
3. ด้านการใส่ปุ๋ย				
- การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	11	10	95	90
- การใส่ปุ๋ยตามอายุของต้นยาง	105	99	1	1
- การใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	60	57	46	43
- การใส่ปุ๋ยอย่างน้อย 2 ครั้งช่วงต้นและปลายฤดูฝน	95	90	11	10
- การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง	29	27	77	73
4. ด้านการตัดแต่งกิ่ง	37	35	69	65
5. การใช้สารป้องกันเชื้อราหลังการตัดแต่งกิ่ง	27	25	79	75
6. การกำจัดวัชพืชก่อนเข้าฤดูแล้ง	60	57	46	43
7. การทาปูนขาวเมื่อต้นยางถูกไฟไหม้	85	80	21	17
8. การขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดโรคระบาด	53	50	50	53
9. การกรีดยางพารา	100	95	6	5

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

4.2 ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร

การศึกษาเทคโนโลยีในการปลูกยางพาราของเกษตรกรตัวอย่างแบ่งออกเป็นระดับการยอมรับเทคโนโลยีเป็น 5 ระดับ พบว่าเกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีและปฏิบัติตามมากที่สุด คือเทคโนโลยีด้านการปฏิบัติตามคำแนะนำที่ต้องใส่ปุ๋ยบำรุงปีละ 2 ครั้ง ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝนค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 4.5 และปฏิบัติรองลงมาคือเทคโนโลยีด้านการใส่ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ คะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 4.20 ด้านการใส่ปุ๋ยตามอายุของต้นยางพาราค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 4.15 ด้านการกรีดยางพาราค่าคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 4.15 เทคโนโลยีด้านการเลือกปลูกพันธุ์ยางตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ปลูก ค่าเฉลี่ยคะแนนเท่ากับ 4.02 เทคโนโลยีด้านขนาดหลุมค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 3.90 เทคโนโลยีด้านการปลูกพันธุ์ยางพาราตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 3.82 เทคโนโลยีด้านการกำหนดระยะปลูกคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 3.55

เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีและปฏิบัติตามปานกลางคือ เทคโนโลยีด้านการตัดแต่งกิ่ง ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 3.15 และการขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ด้าน โรคและแมลงค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 2.75

เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีและปฏิบัติตามน้อย มี 3 ด้าน คือเทคโนโลยีด้านการผสมปุ๋ยใช้เองค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 2.18 เทคโนโลยีด้านการกำจัดวัชพืชก่อนฤดูแล้งในสวนยางพาราค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 2.16 เทคโนโลยีด้านการไถพื้นที่อย่างน้อย 2 ครั้งก่อนปลูก ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 1.82 ส่วนเทคโนโลยีที่เกษตรกรและปฏิบัติตามน้อยที่สุดคือ เทคโนโลยีด้านการกำจัดวัชพืชที่ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 1.34 เทคโนโลยีด้านการใช้สารป้องกันเชื้อราค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 1.18 เทคโนโลยีด้านการตัดแต่งกิ่งยางพาราค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 1.18 เทคโนโลยีด้านการใช้สารเคมีทุกครั้งเมื่อพบการระบาดของโรคแมลง ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 1.18 และเทคโนโลยีด้านการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินที่ค่าเฉลี่ย 0.19

ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติเท่ากับ 2.93 ทั้งนี้เนื่องจากยางพารายังเป็นพืชชนิดใหม่ในพื้นที่เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรและสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศยังไม่ทั่วถึง รวมถึงการรับรู้ข้อมูลการปลูกยางของเกษตรกรมีหลายช่วงอายุซึ่งส่งผลให้การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรตัวอย่างในภาพรวมยังไม่ครบถ้วน หากมีการให้คำแนะนำปรึกษาและวิธีการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจการปลูกยางพาราอย่างทั่วถึงแนวโน้มการยอมรับโดยภาพรวมอาจอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ระดับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกร

เทคโนโลยี	ระดับการยอมรับ					รวม	เฉลี่ย	สรุป
	ปฏิบัติ มาก ที่สุด (5)	ปฏิบัติ มาก (4)	ปฏิบัติ (3)	ปฏิบัติ น้อย (2)	ไม่ ปฏิบัติ (1)			
1.การเลือกปลูก พันธุ์ยางพาราตาม ความเหมาะสมกับ สภาพพื้นที่ปลูก	34 (32.07)	51 (48.11)	21 (19.82)	-	-	106 (100)	4.02	มาก
2.การเลือกปลูก พันธุ์ยางตาม คำแนะนำของ เจ้าหน้าที่	40 (37.74)	48 (45.28)	18 (16.98)	-	-	106 (100)	3.82	มาก
3.การไถพื้นที่อย่าง น้อย 2 ครั้งก่อน ปลูก	1 (0.94)	9 (8.50)	7 (6.60)	7 (6.60)	82 (77.36)	106 (100)	1.82	น้อย
4.การกำหนดระยะ ปลูกตามคำแนะนำ ของเจ้าหน้าที่	30 (27.50)	58 (35.60)	18 (36.90)	-	-	106 (100)	3.58	มาก
5.กำหนดขนาด หลุมปลูกยางพารา ตามคำแนะนำของ เจ้าหน้าที่	-	97 (91.50)	-	9 (8.50)	-	106 (100)	3.90	มาก
6.การใส่ปุ๋ยตามค่า วิเคราะห์ดิน	-	-	-	17 (10.37)	89 (89.63)	106 (100)	0.19	ปฏิบัติ น้อย ที่สุด
7.การใส่ปุ๋ยตามอายุ ของต้นยาง	-	101 (95.28)	1 (0.95)	4 (3.77)	-	106 (100)	4.15	มาก

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เทคโนโลยี	ระดับการยอมรับ					รวม	เฉลี่ย	สรุป
	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่			
	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	(3) น้อย	น้อย (2)	ปฏิบัติ (1)			
8.การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ร่วมกับปุ๋ยเคมี	74 (70)	20 (18.86)	12 (11.14)	-	-	106 (100)	4.20	มาก
9.การใส่ปุ๋ยปีละ2 ครั้ง ในช่วงต้นและปลายฤดู ฝน	80 (75.47)	4 (3.77)	5 (4.71)	15 (14.16)	2 (1.89)	106 (100)	4.5	มากที่สุด
10.การผสมปุ๋ยใช้เอง	29 (27.35)	17 (16.03)	28 (26.42)	20 (18.86)	12 (11.34)	106 (100)	2.18	น้อย
11.การตัดแต่งกิ่งตาม คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ศกย.	4 (3.77)	93 (87.73)	6 (5.66)	3 (2.84)	-	106 (100)	3.15	ปาน กลาง
12.การใช้สารป้องกัน เชื้อราทาแผลหลังการ ตัดแต่งกิ่ง	1 (0.94)	1 (0.95)	25 (23.58)	33 (31.14)	46 (43.39)	106 (100)	1.18	น้อย ที่สุด
13.ก่อนเข้าฤดูแล้งทำ มีการกำจัดวัชพืชใน สวนยาง	-	11 (10.37)	35 (33.01)	37 (34.93)	23 (21.69)	106 (100)	2.16	น้อย
14.ถ้าต้นยางถูกไฟไหม้ ทำนุใช้ปูนขาวทาลำต้น ทันที	-	6 (5.67)	12 (11.33)	42 (39.62)	45 (40.56)	106 (100)	1.52	น้อย
15.การระบาดของโรค และแมลงจะขอ คำปรึกษาจากผู้ที่มี ความรู้และเจ้าหน้าที่	-	10 (9.44)	43 (40.56)	42 (39.63)	11 (10.37)	106 (100)	2.75	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

เทคโนโลยี	ระดับการยอมรับ					รวม	เฉลี่ย	สรุป
	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่			
	มาก	มาก	(3)	น้อย	ปฏิบัติ			
	ที่สุด (5)	(4)	(2)	(1)				
16.กำจัดวัชพืชโดยวิธีกล	-	4	13	42	47	106	1.34	น้อยที่สุด
17.มีการใช้สารเคมีทุกครั้งเมื่อพบการระบาดของโรคแมลง	1	33	1	25	46	106	1.18	น้อยที่สุด
18.กรีดยางตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ สกย. กวก., กสก	101	1	4	-	-	106	4.15	มาก

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

หมายเหตุ ข้อ 17 ไม่ปฏิบัติ หมายถึงการยอมรับเพราะไม่ได้ส่งเสริมให้มีการใช้สารเคมีทุกครั้ง

4.3 ปัญหาและอุปสรรค

การศึกษาเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปลูกยางพาราของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง ปัญหาที่พบข้างออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพันธุ์ ด้านการเตรียมพื้นที่ ด้านการใส่ปุ๋ย ด้านการตัดแต่งกิ่งด้านการใช้สารป้องกันเชื้อราหลังการตัดแต่งกิ่ง การกำจัดวัชพืชก่อนเข้าฤดูแล้ง การทำปูนขาวเมื่อย่างถูกไฟไหม้ ด้านการขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เมื่อเกิดโรคระบาดและด้านการกรีดยาง ผลการศึกษามีดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับต้นพันธุ์ยางพาราตายพบว่าเกษตรกรที่หาซื้อต้นยางพาราเพิ่มเติมเพื่อปลูกทดแทนต้นยางพาราที่ตาย ปัญหาที่พบคือพันธุ์ยาง ไม่มีคุณภาพ ร้อยละ 54 เนื่องจากกล้ายางที่ได้รับมีขนส่งมาไกลและเกษตรกรยังไม่ได้ลงปลูกทันที จึงส่งผลให้กล้ายางพาราไม่ได้รับการดูแลดีเท่าที่ควรไม่ตรงตามพันธุ์ร้อยละ 21 และหาซื้อยากร้อยละ 8 ปัญหาด้านพันธุ์ยางพาราของเกษตรกรจังหวัดเชียงใหม่เนื่องจากเป็นพื้นที่ปลูกแหล่งใหม่ เกษตรกรขาดความรู้ด้านพันธุ์ ลักษณะประจำพันธุ์ และมาตรฐานต้นพันธุ์ยางพารา เกษตรกรพบว่าร้อยละ 47 ด้านการขาดแคลนแรงงาน รองลงมาคือเกษตรกร ไม่มีเงินทุนร้อยละ 33

เนื่องจากปัจจัยการผลิตราคาแพงซึ่งได้แก่ราคาปุ๋ยเคมี เกษตรกรร้อยละ 10 ขาดความรู้ในการปลูกยางพาราและร้อยละ 8 อื่นๆ (ไม่มีปัญหาด้านการปลูกยาง)

ปัญหาและอุปสรรคด้านการเตรียมพื้นที่ของเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานในการเตรียมพื้นที่ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่ที่มารับจ้างรายวันไม่เพียงพอต่อปริมาณการจ้างงานในแต่ละช่วง คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาคือไม่มีเงินทุนในการดำเนินการ อาทิ การจ้างแรงงาน การหาซื้อกล้า秧เพิ่มเติมหลังจากที่ปลูกแล้วต้น秧ตาย ส่วนปัญหาด้านขาดความรู้ในการเตรียมพื้นที่ของเกษตรกรถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญแต่ก็พบเป็นส่วนน้อยสำหรับปัญหาอื่นๆเช่นพื้นที่ปลูกบางพื้นที่ไม่สามารถเข้าไปไถพลิกหน้าดินได้เนื่องจากพื้นที่เป็นเนินเขาทำให้ยากต่อการไถดินก่อนปลูก秧พารา

การศึกษาปัญหาด้านปุ๋ยของเกษตรกรที่พบมากที่สุด ได้แก่ ปุ๋ยมีราคาแพงคิดเป็นร้อยละ 37 ซึ่งราคาปุ๋ยเคมีที่จำหน่ายตามท้องตลาดจะมีราคาสูงขึ้นทุกปีโดยเฉพาะราคาปุ๋ยเคมีสำหรับบำรุงต้น秧จะแพงกว่าปุ๋ยสูตรธรรมดา รองลงมามีปัญหาไม่มีเงินทุนซื้อปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 27 ในพื้นที่ที่ศึกษามีร้านจำหน่ายน้อยมากเกษตรกรบางรายหาซื้อปุ๋ยยากส่งผลให้บางรายก็ใส่ปุ๋ยไม่ครบตรงตามที่เจ้าหน้าที่แนะนำ คิดเป็นร้อยละ 25 และปัญหาด้านความรู้เรื่องปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 11 เกษตรกรตัวอย่างขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการผสมปุ๋ยและการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เนื่องจากวิธีดังกล่าวเป็นวิธีที่เกษตรกรต้องใช้เวลาในการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้วยตัวเอง หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปส่งเสริมและอบรมอย่างต่อเนื่องจะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนในการซื้อปุ๋ยจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการใส่ปุ๋ยได้อีกทางเลือกหนึ่ง

ปัญหาด้านโรคและแมลงในการปลูก秧พาราของเกษตรกรตัวอย่าง พบว่าร้อยละ 37 ไม่มีเงินทุนในการซื้อสารป้องกันกำจัดโรคและแมลงรองลงมาร้อยละ 30 เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงที่ระบาดในสวน秧พารา และปัญหาดังกล่าวมีเพียงเกษตรกรร้อยละ 50 ที่ไม่ได้ขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่และร้อยละ 50 ได้ปรึกษาเจ้าหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การศึกษาปัญหาด้านการกรีดยางของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรร้อยละ 51 ขาดความรู้ความเข้าใจในการกรีดยางอย่างถูกวิธีและมีเกษตรกรบางรายถูกพ่อค้าที่มารับซื้อยางหลอกให้กรีดยางต้นเล็กและหลังจากกรีดยางเรียบร้อยแล้วไม่ชำระเงินให้แก่เกษตรกรส่วนร้อยละ 20 ไม่พบปัญหาและพบปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงานร้อยละ 19 เนื่องจากขาดแรงงานที่มีฝีมือดีในด้านการกรีดยาง หากหน่วยงานภาครัฐเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ด้านการกรีดยางแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความเชี่ยวชาญในด้านการกรีดยางโดยตรงจะสามารถขยายเครือข่ายเกษตรกรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการกรีดยางพาราในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหา/อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ด้านพันธุ์		
พันธุ์ยางไม่มีคุณภาพ	57	54
ไม่ตรงตามพันธุ์	22	21
หาซื้อยาก	9	8
ด้านการเตรียมพื้นที่		
ขาดแรงงาน	49	47
ไม่มีเงินทุน	37	35
ขาดความรู้	11	10
อื่นๆ	9	8
ด้านปุ๋ย		
ราคาแพง	39	37
ไม่มีเงินทุน	28	27
หาซื้อยาก	26	25
ขาดความรู้	12	11
ด้านโรคแมลง		
ไม่มีความรู้	32	30
หาซื้อยาก	2	2
ไม่มีทุน	39	37
อื่นๆ	32	31

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ปัญหา/อุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการกรีด		
ไม่มีความรู้ด้านการกรีดยาง	53	51
ขาดแรงงาน	20	19
อื่นๆ	21	20

ที่มา: จากการสำรวจ, 2556

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved